

TP CẦN THƠ

Phát triển đồng bộ “tam nông”

Thứ năm, 20/08/2015

Tuyết Trinh - Mỹ Thanh

Bài CUỐI: Sẽ có những bứt phá mới

Bước vào giai đoạn phát triển mới, ngành nông nghiệp TP Cần Thơ đứng trước những thách thức cũng như cơ hội mới được mở ra. Nâng cao chất lượng sản phẩm nông nghiệp, bảo vệ môi trường, hạ giá thành sản phẩm góp phần nâng cao thu nhập cho nông dân, TP Cần Thơ xác định tiếp tục định hướng nông dân sản xuất theo hướng nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao, nông nghiệp đô thị... để "tam nông" thành phố bước vào cuộc bứt phá mới.

Nhận diện thách thức

Nhiều chuyên gia kinh tế nhận định, mặc dù ngành nông nghiệp nước ta đã và đang đối mặt với nhiều khó khăn. Song, cơ hội để nông sản Việt Nam vươn ra thị trường thế giới là rất lớn. Theo USDA (Bộ Nông nghiệp Hoa Kỳ), giai đoạn 2009-2019, mật dịch gạo thế giới sẽ tăng ở mức 2,4%/năm và đạt 38,7 triệu tấn vào năm 2019, tăng 23% so với kỷ lục của năm 2006. Gạo hạt dài chiếm 75%, gạo trung bình và hạt ngắn chiếm 10-12%, còn lại là gạo thơm, chủ yếu là gạo Basmati và Jasmine. Những yếu tố làm tăng mật dịch gạo thế giới là nhu cầu tăng ổn định do tăng dân số ở các nước đang phát triển và các nước nhập khẩu gạo chính không có khả năng gia tăng sản lượng đáng kể. Trái cây của nước ta hiện nay chủ yếu tiêu thụ nội địa, chiếm khoảng 80% giá trị sản lượng. Mức tiêu dùng bình quân đầu người/năm hiện nay khoảng 70kg, dự báo năm 2020 tăng lên 100kg. Thời gian tới, triển vọng thị trường xuất khẩu trái cây có nguồn gốc nhiệt đới khá lớn song phải cạnh tranh quyết liệt với trái cây của Thái

Thu hoạch cá tra ở Hợp tác xã
Thới An, quận Ô Môn.
Ảnh: M. THANH

Lan và Ấn Độ. Về chăn nuôi, TP Cần Thơ hiện mới tự túc được khoảng 50% nhu cầu thịt các loại, còn lại phải nhập từ các tỉnh khác. Do đó, cơ hội để phát triển chăn nuôi của thành phố trong những năm tới để đáp ứng nhu cầu tiêu dùng và dân số tăng thêm là rất lớn. Tuy nhiên, TP Cần Thơ phải có giải pháp đồng bộ từ khâu tổ chức lại sản xuất, đến kiểm soát dịch bệnh, chất thải, nước thải, ổn định giá cả đầu vào và đầu ra cho chăn nuôi...

Nhận diện những thuận lợi, khó khăn trước mắt cũng như lâu dài, các quận, huyện trên địa bàn thành phố đã chủ động lên kế hoạch đưa nông nghiệp phát triển phù hợp với định hướng chung của thành phố và phát huy thế mạnh từng địa phương. Ông Lê Tâm Niệm, Chủ tịch UBND quận Bình Thủy, cho biết: "Phát triển nông nghiệp đô thị gắn với phát triển du lịch văn hóa là một trong 2 khâu đột phá mà Đại hội đại biểu Đảng bộ quận lần thứ XI (2015-2020) đã đề ra. Theo đó, quận tập trung xây dựng và nhân rộng các mô hình sản xuất mới mang lại hiệu quả kinh tế cao; vận động nông dân cùng liên kết lại để tận dụng, phát huy thế mạnh sẵn có (phát triển vườn cây ăn trái kết hợp với du lịch); đẩy mạnh các hoạt động tuyên truyền, quảng bá du lịch thông qua các lễ, hội truyền thống... Đồng thời, tập trung chuyển dịch cơ cấu kinh tế nông nghiệp theo hướng tạo ra vùng sản xuất có năng suất, chất lượng cao, gắn với quản lý sử dụng hợp lý nguồn tài nguyên và bảo vệ môi trường; chuyển đổi mạnh cơ cấu cây trồng, sản xuất các mặt hàng nông sản có giá trị cao như: hoa kiểng, rau sạch, cây cảnh... Theo ông Nguyễn Thanh Danh, Chủ tịch UBND huyện Thới Lai, với thế mạnh về cây lúa, thời gian tới, huyện tiếp tục đầu tư cho cây trồng chủ lực này. Đặc biệt là tập trung chỉ đạo mở rộng và nâng chất "Cánh đồng lớn" và cánh đồng lúa chất lượng cao; đẩy mạnh các hoạt động khuyến nông, khuyến ngư; thắt chặt hơn nữa mối liên kết "4 nhà" để nâng cao thu nhập cho người nông dân. Ngoài ra, Thới Lai còn đầu tư nạo vét hệ thống thủy lợi tạo nguồn, xây dựng đê bao khép kín; vận động nhân dân kết hợp làm đường giao thông nông thôn và nạo vét các kênh nội đồng nhằm phục vụ tốt trong sản xuất nông nghiệp và đi lại của người dân.

Theo ông Phạm Văn Quỳnh, Giám đốc Sở NN&PTNT TP Cần Thơ, Nghị quyết 45 NQ/TW của Bộ Chính trị về Xây dựng và phát triển TP Cần Thơ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước; Nghị quyết 26 NQ/TW của BCH Trung ương, lần thứ 7 (khóa X) về nông nghiệp, nông dân, nông thôn; Nghị quyết Hội nghị lần thứ 4 BCH Trung ương Đảng (khóa XI); các chính sách của Nhà nước về khuyến khích phát triển nông nghiệp, nông thôn và xây dựng nông thôn mới tiếp tục là những cơ sở vững chắc để xây dựng định hướng nhiệm vụ, mục tiêu của ngành nông nghiệp thời gian tới. Việc huy động và khai thác có hiệu quả các nguồn lực xã hội; tranh thủ sự chỉ đạo, hỗ trợ của các bộ, ngành Trung ương; cùng với sự phát triển của khoa học công nghệ; các công trình đầu tư phát triển kết cấu hạ tầng nông nghiệp, kinh tế

nông thôn ngày càng hoàn thiện và phát huy hiệu quả... sẽ là động lực lớn, tạo điều kiện ngành nông nghiệp định hướng và tổ chức các đơn vị trực thuộc, các quận, huyện hoàn thành nhiệm vụ được giao.

Hướng đến nền nông nghiệp công nghệ cao

Chuẩn bị cho lộ trình dài hơi, nền tảng cho những bứt phá mới, năm 2008, UBND TP Cần Thơ ra Quyết định số 1294/QĐ-UBND phê duyệt "Chương trình xây dựng và phát triển nông nghiệp công nghệ cao (NNCNC) TP Cần Thơ đến năm 2010 và tầm nhìn đến năm 2020". Trên cơ sở này Sở NN&PTNT TP Cần Thơ lập thủ tục xây dựng 3 khu NNCNC: Dự án Khu NNCNC 1 tại xã Thới Thạnh, huyện Thới Lai; Dự án Khu NNCNC 2 tại xã Thới Hưng, huyện Cờ Đỏ và Dự án Khu NNCNC 3 tại xã Thạnh Phú, huyện Cờ Đỏ. Ngoài ra, thành phố cũng có những bước đi căn cơ phát triển NNCNC như: ứng dụng đồng bộ các giải pháp kỹ thuật vào sản xuất lúa (IPM, "3 giảm 3 tăng", "1 phải 5 giảm"...) đã tạo tiền đề hình thành những mô hình sản xuất lúa tiên tiến, quy mô lớn như: "Cánh đồng 3 giảm 3 tăng", "Cánh đồng 1 giống", "Cánh đồng công nghệ sinh thái"... Ngành thủy sản thành phố không ngừng áp dụng đồng bộ các giải pháp kỹ thuật như: VietGAP, GlobalGAP, SQF 100CM, GDP, ACS... để nâng cao sức cạnh tranh, đáp ứng yêu cầu thị trường. Với hơn 13.780ha vườn cây ăn trái, trên địa bàn huyện Phong Điền và quận Cái Răng, Bình Thủy đã hình thành các vườn cây ăn trái kiểu mẫu kết hợp với du lịch sinh thái cho thu nhập bình quân 100-200 triệu đồng/ha...

Giai đoạn 2015-2020, ngành nông nghiệp thành phố tập trung nâng cao hiệu quả sản xuất, xây dựng thương hiệu nhằm nâng cao hiệu quả, giá trị gia tăng cho các sản phẩm nông nghiệp chủ lực của thành phố. Cụ thể: TP Cần Thơ đảm bảo giữ sản lượng lúa trên 1 triệu tấn/năm, trong đó lúa chất lượng cao, đặc sản trên 90% sản lượng lúa cả năm. Để nâng cao giá trị lúa gạo, ngành nông nghiệp tiếp tục đẩy mạnh phát triển hệ thống sản xuất giống lúa 3 cấp; xây dựng và nhân rộng mô hình sản xuất lúa theo hướng VietGAP, "Cánh đồng lớn"; áp dụng cơ giới hóa, các tiến bộ kỹ thuật trong sản xuất lúa; liên kết với các doanh nghiệp cung ứng vật tư và tiêu thụ sản phẩm. Đồng thời, tiếp tục phối hợp với các viện, trường chọn tạo và đưa vào sản xuất các giống cây công nghiệp ngắn ngày, rau, hoa mới theo hướng công nghệ cao; phát triển các mô hình nông nghiệp đô thị, có giá trị kinh tế cao trên một đơn vị diện tích. Các địa phương có thể mạnh trồng cây ăn trái tập trung phát triển những loại cây ăn trái đặc trưng, có giá trị kinh tế cao như cam mật, bưởi Năm roi, dâu Hạ châu, xoài Sông Hậu (cát Hòa Lộc)...; áp dụng quy trình VietGAP trong thâm canh cây ăn trái, đồng thời xây dựng mô hình liên kết đầu tư phát triển sản xuất và khai thác dịch vụ du lịch sinh thái...

Ông Phạm Văn Quỳnh, Giám đốc Sở NN&PTNT TP Cần Thơ, nhấn mạnh: Với mục tiêu nâng cao chất lượng sản phẩm nông nghiệp, bảo vệ môi trường, hạ giá thành sản phẩm góp phần nâng cao thu nhập cho nông dân, giai đoạn 2015-2010, ngành nông nghiệp thành phố kiên định mục tiêu định hướng nông dân sản xuất theo hướng nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao, nông nghiệp đô thị. Theo đó, lĩnh vực trồng trọt sẽ tiếp tục được đầu tư chiều sâu, đẩy mạnh thâm canh, ứng dụng công nghệ kỹ thuật mới vào sản xuất, bảo quản và chế biến nông sản phù hợp với tiêu chuẩn quốc tế. Đồng thời, tổ chức lại sản xuất, phát triển kinh tế tập thể để xây dựng vùng sản xuất tập trung, tạo cơ sở vững chắc cho việc sản xuất có kế hoạch và tiêu thụ sản phẩm thông qua hợp đồng. Chăn nuôi phát triển theo hướng tập trung, an toàn sinh học, an toàn vệ sinh thực phẩm; phát triển công nghiệp chế biến sản phẩm chăn nuôi, đặc biệt chú trọng phát triển các sản phẩm giá trị gia tăng... Về thủy sản, vận động nông dân nhân rộng mô hình nuôi thủy sản thâm canh, chuyên canh ứng dụng công nghệ cao, theo tiêu chuẩn an toàn vệ sinh thực phẩm; củng cố, xây dựng hệ thống sản xuất giống thủy sản chất lượng cao. Riêng đối với con cá tra, ngành nông nghiệp chỉ đạo tổ chức lại sản xuất, hình thành các tổ chức liên kết sản xuất để phát triển đúng theo quy hoạch, tiêu chuẩn quy định, đảm bảo vệ sinh môi trường...

Theo ông Lê Văn Út, nông dân xã Thạnh Phú, huyện Cờ Đỏ, ứng dụng quy trình kỹ thuật mới, giống cây lúa mới hay sản xuất theo GAP, nông dân sẵn sàng chuyển đổi. Nhưng đối với nông dân, "đầu ra" sản phẩm ổn định là điều nông dân mong mỏi nhất. Vì vậy, Nhà nước cần có những quyết sách hợp lý, kịp thời để nông dân không còn lâm vào cảnh "được mùa, mất giá". Nhiều ý kiến cho rằng, trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế ngày càng sâu rộng, ngành nông nghiệp tiếp tục thực hiện kế hoạch hành động về hội nhập kinh tế quốc tế. Đặc biệt, ngành nông nghiệp phối hợp với các địa phương tăng cường công tác thông tin thị trường và dự báo thị trường để nâng cao nhận thức, hiểu biết của doanh nghiệp, nông dân về các yêu cầu của sản xuất nông nghiệp trong tiến trình hội nhập quốc tế. Đồng thời, hỗ trợ doanh nghiệp, nông dân tìm kiếm và mở rộng thị trường, xây dựng phương án chủ động trong bối cảnh hội nhập sâu. Đẩy mạnh ứng dụng khoa học công nghệ, nhất là công nghệ sinh học, công nghệ thông tin vào sản xuất, quản lý nông nghiệp; nghiên cứu, chọn tạo và tổ chức sản xuất ra các giống cây trồng, vật nuôi có năng suất, chất lượng và giá trị thương phẩm cao; ưu tiên nguồn lực cho các sản phẩm có khả năng cạnh tranh.

Theo ông Nguyễn Thanh Danh, Chủ tịch UBND huyện Thới Lai, đề "Cánh đồng lớn" phát huy tối đa hiệu quả, thành phố cần đầu tư thỏa đáng để hoàn thiện hệ thống tưới tiêu, thủy lợi kết hợp giao thông thủy bộ nhằm giảm chi phí vận chuyển, đẩy nhanh cơ giới hóa đồng bộ các khâu sản xuất và thu hoạch. Đồng thời, nâng cao năng lực nông dân trong xây kho bảo quản lúa, ứng dụng công nghệ sấy theo quy mô nhóm nông hộ, tổ hợp tác, hợp tác xã giúp nông dân chủ động hơn trong việc tồn

trữ lúa khi vào vụ thu hoạch rộ, chờ giá bán tốt nhất. Bên cạnh đó, Chính phủ và các bộ ngành hữu quan cần có cơ chế, chính sách phù hợp để khuyến khích DN đầu tư vào nông nghiệp; phân bổ vốn để hiện đại hóa khâu bảo quản, chế biến từ đó nâng cao chất lượng và gia tăng giá trị của sản phẩm lúa gạo... Để hoàn thành mục tiêu đề ra, TP Cần Thơ kiến nghị Bộ NN&PTNT mở rộng thực hiện chính sách bảo hiểm nông nghiệp và nông thôn nhằm tạo điều kiện thuận lợi để các tổ chức tín dụng đưa vốn về nông thôn, giúp người dân ổn định sản xuất trước các rủi ro thiên tai và dịch bệnh. Đồng thời, cần có biện pháp kiểm soát, ràng buộc các doanh nghiệp nhập khẩu hàng nông sản, nguyên liệu, vật tư nông nghiệp mà Việt Nam có thể sản xuất được thông qua hàng rào thuế quan, hàng rào kỹ thuật, các tiêu chuẩn về an toàn thực phẩm... để bảo vệ hàng nông sản và ngành công nghiệp phụ trợ cho sản xuất nông nghiệp trong nước.

Giai đoạn 2010-2015, "tam nông" của TP Cần Thơ đã có những bước phát triển căn cơ, vững chắc. Thành quả đạt được, cùng với lộ trình hợp lý, tin rằng "tam nông" thành phố tiếp tục phát triển đồng bộ, chuyển mình bứt phá trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế, biến đổi khí hậu và trên chặng đường TP Cần Thơ trở thành trung tâm của vùng ĐBSCL.